

T.C.
BAŞBAKAN YARDIMCILIĞI

7/17620

62114

Sayı : 71366025-031- 234

14/03/2013

Konu : Soru Önergesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 19/02/2013 tarihli ve 4345247-120.07-108846 sayılı yazı.

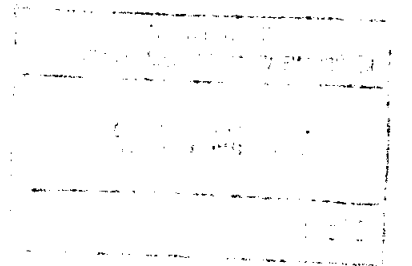
İstanbul Milletvekili Sayın Umut ORAN tarafından tevcih edilen 7/17620 esas numaralı yazılı soru önergesine ilişkin cevap ekte gönderilmektedir.

Bilgi ve gereğini arz ederim.

Bülent ARINÇ
Başbakan Yardımcısı

EK:

Cevabi yazı (2 sayfa)

T.C.
BAŞBAKAN YARDIMCILIĞI
(Sn. Bülent ARINÇ)

İSTANBUL MİLLETVEKİLİ SAYIN UMUT ORAN TARAFINDAN TEVCİH
EDİLEN 7/17620 SAYILI YAZILI SORU ÖNERGESİ CEVABI

Uluslararası hukukta basın özgürlüğünü düzenleyen Avrupa İnsan hakları Sözleşmesinin 10'ncu maddesi; *"Herkes ifade özgürlüğü hakkına sahiptir. Bu hak, kamu makamlarının müdahalesi olmaksızın ve ülke sınırları gözetilmeksizin, kanaat özgürlüğünü, haber ve görüş alma ve de verme özgürlüğünü de kapsar. Bu madde, Devletlerin radyo, televizyon ve sinema işletmelerini bir izin rejimine tabi tutmalarına engel değildir.*

Görev ve sorumluluklar da yükleyen bu özgürlüklerin kullanılması, yasayla öngörülen ve demokratik bir toplumda ulusal güvenliğin, toprak bütünlüğünün veya kamu güvenliğinin korunması, kamu düzeninin sağlanması ve suç işlenmesinin önlenmesi, sağlığın veya ahlakın, başkalarının şöhret ve haklarının korunması, gizli bilgilerin yayılmasının önlenmesi veya yargı erkinin yetki ve tarafsızlığının güvence altına alınması için gerekli olan bazı formaliteler, koşullar, sınırlamalar veya yaptırımlara tabi tutulabilir." hükmünü taşımaktadır.

Anılan konu Ülkemizde, Anayasanın 28 ilâ 32 nci maddeleri arasında düzenlenmiştir. 28'nci maddenin; *"Basın hürdür, sansür edilemez. Basımevi kurmak izin alma ve mali teminat yatırma şartına bağlanamaz.*

Devlet, basın ve haber alma hürriyetlerini sağlayacak tedbirleri alır.(...)" hükmüyle, basın özgürlüğü Anayasal güvence altına alınmıştır.

Basın özgürlüğü konusunda Avrupa Birliği normlarına ve gelişmiş demokratik ülkelerin standartlarına ulaşılabilmesi amacıyla 09.06.2004 tarih ve 5187 sayılı Basın Kanunu yürürlüğe konulmuştur. Kanunun hazırlık aşamasında, basın sektörünün bütün temsilcilerini bir araya getiren İletişim Şurası toplanmış, basının sorunları ve ihtiyaçları her boyutu ile tartışılarak önerilen çözümler, bu Kanunun hazırlanmasına kaynaklık etmiştir. Ayrıca Avrupa Konseyi tarafından oluşturulan bir medya grubuyla da ortak çalışmalar yapılmıştır. Katılımcı bir anlayışla hazırlanan ve basın camiası tarafından takdirle karşılanan söz konusu Kanun, ifade ve basın özgürlüğünün sağlanması bakımından AB standartlarını yakalayan bir Kanun olmuştur.

Basın Kanununun 3'üncü maddesi; *"Basın özgürdür. Bu özgürlük; bilgi edinme, yayma, eleştirme, yorumlama ve eser yaratma haklarını içerir.*

Basın özgürlüğünün kullanılması ancak demokratik bir toplumun gereklerine uygun olarak; başkalarının şöhret ve haklarının, toplum sağlığının ve ahlâkının, millî güvenlik, kamu düzeni, kamu güvenliği ve toprak bütünlüğünün korunması, Devlet sırlarının açıklanmasının veya suç işlenmesinin önlenmesi, yargı gücünün otorite ve tarafsızlığının sağlanması amacıyla sınırlanabilir." hükmünü içermektedir. Bu hüküm AİHS'nin 10'uncu maddesinde yer alan hükme uygun bir düzenleme olup, gazetecilik mesleğine geniş güvenceler getirmektedir.

Anılan Kanunda, gazetecilerin haber kaynaklarını hiçbir şekilde açıklamaya zorlanamayacağı; düzeltme ve cevabın yayımlanmaması ile basılmış eserleri engelleme, tahrip ve bozma fillerine uygulanan yaptırımlar dışında, para cezalarının hürriyeti bağlayıcı cezaya çevrilemeyeceği öngörülmüş bulunmaktadır.

Bilahare, ifade özgürlüğünün genişletilmesi amacıyla, Basın Kanununun "Yargıyı Etkileme" başlıklı 19'uncu maddesi, 02.07.2012 tarih ve 6352 sayılı Kanunun 105'inci maddesiyle yürürlükten kaldırılmış, bu alanda somut adımlar atılmıştır.

Soru önergesinde, Sınır Tanımayan Gazeteciler Örgütünce hazırlanan raporlara atıf yapılarak, Ülkemizin basın özgürlüğü konusunda bazı ülkelerin gerisinde kaldığı iddia edilmekte ise de hangi nedenlerle basın özgürlüğü konusunda geri kaldığına ilişkin açık ve net ifadeler yer verilmediği, somut olarak örneklendirilmediği görülmektedir.

Adalet Bakanlığının resmi internet sitesinde yer alan açıklamadan da görüleceği üzere, bağımsız yargı organlarınca açılan soruşturma ve davalar ile yapılan tutuklamalar ve verilen mahkûmiyet kararlarının niteliğine bakıldığında, Ülkemizin “gazeteciler için en büyük hapisane” şeklinde değerlendirilmesi de doğru bir yaklaşım değildir.

Türkiye’de basın ve ifade özgürlüğünün daha ileriye taşınması için son yıllarda önemli yasal düzenlemeler yapılmıştır. Özgürlükçü bir anlayışla bu yöndeki çalışmaların sürdürülmesine devam edilecektir.

